

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Štetnici i bolesti ljekovitog i aromatičnog bilja

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:

ŠBLJAB

3. Ciklus studija:

2

4. Bodovna vrijednost ECTS:

6

5. Status nastavnog predmeta:

Izborni

6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:

Nema

7. Ograničenja pristupa:

Nema

8. Trajanje / semest(a)r(i):

1

1

9. Sedmični broj kontakt sati i ukupno studentsko radno opterećenje na predmetu:

	Semestar (1)	Semestar (2)	(za dvosemestralne predmete)	Opterećenje: (u satima)
9.1. Predavanja	2			Nastava: 33,7
9.2. Auditorne vježbe	0			Individualni rad: 132
9.3. Laboratorijske / praktične vježbe	1			Ukupno: 167,75
9.4. Drugi oblici nastave	0			

10. Fakultet:

Tehnološki

11. Odsjek / Studijski program :

Agronomija/Zaštita bilja

12. Nosilac nastavnog programa:

dr.sc. Besim Salkić, vanr.prof.

13. Ciljevi nastavnog predmeta:

Cilj predmeta je osposobiti studente za razumijevanje, identifikaciju i efikasno upravljanje štetnicima, bolestima i abiotičkim poremećajima koji se javljaju na ljekovitom i aromatičnom bilju, kroz usvajanje znanja o njihovoj biologiji,

epidemiologiji i ekološkim interakcijama, te razvijanje kompetencija za primjenu integralnog i ekološki prihvatljivog pristupa zaštiti u skladu sa savremenim standardima proizvodnje i zahtjevima tržišta.

14. Ishodi učenja:

Nakon uspješno savladanog predmeta student će moći:

Objasni biološke, ekološke i epidemiološke karakteristike najvažnijih bolesti, štetočina i korova koji se javljaju na ljekovitom i aromatičnom bilju.

Razumije specifičnosti zaštite ove grupe biljaka, uključujući ograničenja u primjeni pesticida, zahtjeve kvaliteta i sigurnosti. Prepoznaje i dijagnosticira simptome uzrokovane patogenima (gljive, bakterije, virusi), štetočinama (insekti, grinje, nematode) i abiotičkim stresovima. Analizira faktore koji doprinose pojavi i širenju bolesti i štetnika, te procjenjuje rizik na osnovu uslova okoline i tehnologije uzgoja. Kreira integralne programe zaštite (IPM) prilagođene ljekovitom i aromatičnom bilju, kombinujući preventivne, biološke, agrotehničke i selektivne hemijske mjere. Procjenjuje ekološku i zdravstvenu prihvatljivost mjera zaštite, posebno u kontekstu čuvanja ljekovitih svojstava i usklađenosti sa propisima. Primjenjuje savremene metode monitoringa štetnih organizama, uključujući vizuelni pregled, feromonske i žute klopke, te osnovne laboratorijske postupke. Dokumentuje i interpretira rezultate praćenja, inspekcija i laboratorijske dijagnostike, te daje stručno utemeljene preporuke.

15. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

Značaj ljekovitog i aromatičnog bilja u poljoprivredi i farmaceutskoj industriji. Osnovni principi integralne i ekološke zaštite. Regulatorna o primjeni pesticida kod ljekovitog bilja. Biologija i ekologija štetnih organizama. Osnovne grupe patogena (gljive, bakterije, virusi). Štetnici (insekti, grinje, nematode). Korovi specifični za zasade ljekovitog bilja. Epidemiološki i ekološki faktori pojave i razvoja. Dijagnostika bolesti i štetnika. Prepoznavanje i opisivanje simptoma. Najvažnije bolesti ljekovitih i aromatičnih biljaka. Gljivične bolesti (pepelnice, plamenjače, truleži, pjegavosti). Bakterijske bolesti (venuća, pjegavosti, truleži). Virusne infekcije (mozaici, deformacije, žutila). Primjeri za kulture: kamilica, menta, matičnjak, lavanda, žalfija, neven, kantarion, bosiljak, majčina dušica. Najčešće štetočine ljekovitog i aromatičnog bilja. Abiotički stresovi i fiziološki poremećaji. Preventivne mjere zaštite. Biološke i biotehničke mjere. Primjeri uspješnih IPM programa. Hemijske mjere zaštite (ograničena i selektivna primjena). Specifičnosti upotrebe pesticida kod ljekovitog bilja. Kreiranje programa zaštite za odabrane vrste. Rješavanje studija slučaja.

16. Metode učenja:

Najznačajnije metode učenja na predmetu su:

Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata;

- Terenska nastava;
- Terenske vježbe;
- Priprema i izlaganje seminarskih radova.

17. Objašnjenje o provjeri znanja:

Znanje i vještine ocjenjuju se kontinuirano u toku semestra kroz:

- predispitne obaveze:
- prisustvo nastavi i aktivnost studenata do 5 bodova
- kolokvij do 10 bodova.
- Test I (u 7. nedjelji semestra) do 15 bodova;
- Test II (u 14. nedjelji semestra) do 15 bodova;
- Seminarski rad do 5 bodova i
- Ispitne obaveze:
- Završni ispit do 50 bodova.

Na zahtjev studenta ali i po odluci predmetnog nastavnika, u završnoj provjeri znanja moguće je organizirati i usmeni ispit. Za polaganje ispita je neophodno ostvariti ukupno 55 bodova.

18. Težinski faktor provjere:

Osvojen broj bodova	Ocjena (BiH)	(ECTS ocjena)
<55,00	5	F
55,00-64,00	6	E
65,00-74,00	7	D
75,00-84,00	8	C
85,00-94,00	9	B
95,00-100	10	A

19. Obavezna literatura:

1. Maceljki, M. (2002): Poljoprivredna entomologija. Zrinski, Čakovec
2. Igrc Barčić, J., Maceljki, M., (2001): Ekološki prihvatljiva zaštita bilja od štetnika. Zrinski, Čakovec

20. Dopunska literatura:

Nastavni materijal nositelja predmeta

21. Internet web reference:

Prema preporukama predmetnog nastavnika

22. U primjeni od akademske godine:

2026/2027

23. Usvojen na sjednici NNV/UNV:

20.04.2026
